

Київський університет імені Бориса Грінченка

Педагогічний інститут

Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної

Та навчальної роботи

Жильцов О. Б. 

« 08 » 02 2019 р.

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Педагогіка і психологія вищої школи: Педагогіка»

для студентів

Спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

Освітній рівень: другий (магістерський)

Освітня програма: 227.00.04 Фізична терапія

Київ – 2019

**Розробники:**

**Хоружа Людмила Леонідівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії педагогіки;

**Стеблецький Анатолій Леонідович**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка;

**Викладач:**

**Стеблецький Анатолій Леонідович**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка;

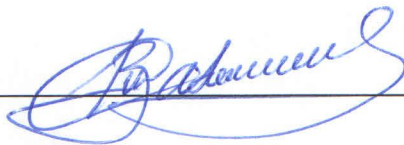
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки/\_\_\_\_\_

Протокол від 06.02.2019 № 7

Завідувач кафедри  Л.Л. Хоружа

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником проектної групи) 227.00.04  
Фізична терапія

Гарант освітньої програми \_\_\_\_\_



В.М.Савченко

Робочу програму перевірено

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Заступник директора \_\_\_\_\_



( М.А. Машовець )

## 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Нормативна	Нормативна
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів/годин	4	-
Курс	5	-
Семестр	10	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	-
Обсяг кредитів	2	-
Обсяг годин, в тому числі:	60 год	-
Аудиторні	20 год	-
Модульний контроль	4 год	-
Семестровий контроль	15 год	-
Самостійна робота	21 год	-
Форма семестрового контролю	іспит	-

## 2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

*Мета курсу* – розкрити закономірності розвитку освіти, процесу навчання та розвитку творчого потенціалу студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, визначити особливості науково - педагогічної діяльності викладача вищої школи.

*Завдання курсу:*

- аналіз закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (освітній процес, управління, викладач, студент тощо);
- ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, розвитку творчого потенціалу студентів, управління в системі вищої освіти;
- прогнозування перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір;
- вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду педагогічної діяльності у закладах вищої освіти;
- набуття магістрантами досвіду творчого використання педагогічних знань для вирішення конкретних завдань майбутньої навчально-професійної та науково-педагогічної діяльності.
- інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психологічні передумови підвищення якості вищої освіти;
- опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини й усвідомлення закономірностей професійного становлення і особистісного зростання майбутніх фахівців;
- формування професійного мислення магістрантів, набуття ними досвіду творчого використання психологічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;

- сприяння професійному самовизначенню та набуттю магістрантами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та передумов її опанування.

### 3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Результат опанування змісту нормативної навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи. Педагогіка» у магістрантів є формування таких **компетентностей**:

- спроможність ефективно планувати та організовувати власну викладацьку діяльність;
- володіти формами, методами та засобами викладання у вищій школі;
- використовувати інноваційні технології навчання, інтерактивні методи навчання;
- здатність до постійного самовдосконалення задля підвищення власного рівня професійної компетентності;
- спроможність організовувати сприятливе комунікативне середовище для взаємодії у системі «викладач-студент»;
- здатність до рефлексії, уміння діагностувати результати навчальних досягнень студентів.
- 

### 4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для ДЕННОЇ форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль І.							
ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ							
Тема 1. Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.	10	2	2				6
Тема 2. Управлінська структура ЗВО. Педагогічний менеджмент. Види та функції діяльності викладача вищої школи (наукова, викладацька, соціально-гуманітарна тощо).	10	2	2				6
Модульний контроль	2						
Разом	22	4	4				12
Змістовий модуль ІІ.							
ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ							
Тема 1. Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі.	7	2	2				3
Тема 2. Принципи, методи та засоби навчання у ЗВО.	7	2	2				3
Тема 3.Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і вмінь студентів у ЗВО.	7	2	2				3
Модульний контроль	2						
Разом	21	6	6				9
Іспит	15						
Усього	60	10	10				21

## **5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I**

#### **ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

##### **Лекція 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ПОЧАТКУ ТРЕТЬОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ**

Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.

Методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.

Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі. Категорії педагогіки вищої школи. Методи педагогіки вищої школи.

Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів.

Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Болонський процес. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.

**Основні поняття теми:** педагогіка вищої школи, об'єкт і предмет педагогіки вищої школи, система педагогічних наук, методологія, цілісний педагогічний процес, освіта, вища школа, вища освіта, освітня діяльність, категорії педагогіки вищої школи, система освіти в Україні, тенденції розвитку вищої освіти України, реформування вищої освіти, європейський освітній простір, Болонський процес.

##### **Лекція 2. УПРАВЛІНСЬКА СТРУКТУРА ЗВО. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ. ВИДИ ТА ФУНКЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ (НАУКОВА, ВИКЛАДАЦЬКА, СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНА ТОЩО).**

Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою. Система управління вищим навчальним закладом. Організаційна та управлінська структура ЗВО. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту. Кафедра-основний підрозділ університету. Основні завдання та функції діяльності кафедри.

Професійна діяльність викладача закладу вищої освіти. Види діяльності викладача закладу вищої освіти. Функції діяльності викладача вищої школи. Діяльність викладача на кафедрі. Викладач як куратор студентської групи. Вплив професійної діяльності викладача закладу вищої освіти на якість освіти. Професійна етика викладача закладу вищої освіти.

**Основні поняття теми:** педагогічний менеджмент, принципи педагогічного менеджменту, функції педагогічного менеджменту, професійно-педагогічна діяльність, кафедра, корпоративна культура, місія і візія ЗВО, викладач закладу вищої освіти, види діяльності викладача, кафедра, куратор, студентська група, професійна етика викладача ЗВО.

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II**

#### **ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ**

##### **Лекція 3. СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. ЗМІСТ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.**

Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Організація освітнього процесу. Закони та закономірності навчання.

Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи. Сутність і структура процесу навчання у ЗВО.

**Основні поняття теми:** дидактика вищої школи, об'єкт і предмет дидактики вищої школи, зміст вищої освіти, нормативні документи, навчальний план, навчальна програма,.

#### **Лекція 4. МЕТОДИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ У ЗВО**

Принципи, методи та засоби навчання у вищому навчальному закладі. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому навчальному закладі. Структура процесу оволодіння знаннями, вміннями й навичками, формування компетентності.

**Основні поняття теми:** методи навчання, засоби навчання, педагогічний процес, структура педагогічного процесу, знання, вміння, навички, компетентності

#### **Лекція 5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. СИСТЕМА ДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ І УМІНЬ СТУДЕНТІВ У ЗВО**

Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі. Семінарські та практичні заняття у закладах вищої освіти.

Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять. Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота, вимоги до її організації. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів. Система діагностики знань і умінь студентів у закладі вищої освіти. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

**Основні поняття теми:** лекція, семінарські заняття, практичні заняття, комплексні форми організації навчання, індивідуальні заняття, педагогічна практика, виробнича практика, самостійна робота, дистанційне навчання, науково-дослідна робота, контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів, модульно-рейтингова технологія навчання, кредитно-модульна технологія навчання.

### **5.1. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

#### **Змістовий модуль І.**

#### **ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

**Тема: Загальні основи педагогіки вищої школи Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.**

1 Опрацювати текст Закону України "Про вищу освіту", звернути увагу на сутність принципів вищої освіти, нові стратегії розвитку.

2 Ознайомитися із сутністю основних педагогічних термінів, що стосуються вищої освіти, функції керівника ЗВО; права й обов'язки учасників навчально-виховного процесу.

3 Підготувати е-презентації на теми: «Методологія педагогіки вищої школи. Компетентісний підхід – інноваційна парадигма розвитку вищої освіти в сучасній Україні»; «Якість освіти у вищому навчальному закладі»; «Академічна свобода: як її розуміти?».

#### **Тема: Види та функції діяльності викладача вищої школи.**

1.Охарактеризувати особливості різних видів та функцій діяльності викладача вищої школи (науково-педагогічна, дослідницька, соціально-гуманітарна тощо).

2.Підготувати презентацію на тему: « Від чого залежить репутація, імідж та авторитет викладача вищої школи

3. Проаналізувати дії викладачів вищої школи, які є виявом педагогічної культури викладача».
4. Визначити особливості наукової етики викладача вищої школи: сутність та принципи.
5. Розкрити сутність принципи управління сучасним вищим навчальним закладом.
6. Сформулювати 8–10 правил ставлення керівника колективу до органів самоврядування.

## **Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ**

**Тема: Сутність процесу навчання у вищій школі.**

**Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у ЗВО**

- 1 Ознайомитися зі змістом Закону України "Про вищу освіту", з'ясувати сутність таких складових: стандарти вищої освіти, організація навчально-виховного процесу.
- 2 Проаналізувати типовий навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху й оцінити його зміст з погляду врахування дидактичних вимог.
- 3 Підготувати презентацію «Ринок праці та сучасні вимоги до підготовки фахівця».
- 4 Проаналізувати власний досвід самостійної роботи з науковими джерелами і розмежувати уміння, якими оволоділи, і такі, які ще не стали вашим надбанням.
- 5 Опрацювати 1-2 статті з сучасних педагогічних видань, які стосуються дидактичних проблем вищої школи.

**Тема: Форми організації навчання у вищій школі.**

**Система діагностики знань і вмінь студентів у ЗВО**

- 1 Скласти план проведення практичного чи лабораторного заняття з окремої дисципліни, окресливши його методичне забезпечення.
- 2 Опрацювати кілька інформаційних джерел із метою ознайомлення з технологією кредитно-модульного навчання і методикою запровадження рейтингової системи оцінювання навчальної діяльності студентів.
- 3 Підготувати е-презентацію на тему «Інноваційні технології навчання у вищій школі».

Оцінка за виконання завдань для самостійної роботи є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».

<b>Критерії оцінювання самостійної роботи</b>		<b>Кількість балів</b>
1.	Своєчасність виконання роботи	1
2.	Презентація роботи (оригінальність, логіка викладу, чіткість, доказовість)	2
3.	Різноманітність використаних джерел	2



## 6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

### 6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна	Кількість одиниць	Максимальна
Відвідування лекцій	1	2	2	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		9	59	12	71
Максимальна кількість балів: 130					
Розрахунок коефіцієнта: $130 / 60 = 2,2$					

### 6.2 ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Педагогіка і психологія вищої школи" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю.

Форма проведення модульного контролю є письмовою, тестовою.

### 6.3. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Семестровий контроль проводиться у формі письмового інтегрованого іспиту з навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи». Час проведення дві години. Максимальна оцінка: 40 балів (максимально 20 балів з навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи. Педагогіка» та максимально 20 балів з навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи. Психологія»)

#### Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59



### Критерії оцінювання

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв творчості у розумінні і використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

### 6.4 ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Охарактеризуйте декілька понять Закону України «Про вищу освіту».
2. Розкрийте системні взаємозв'язки компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі.
3. Систематизуйте закономірності педагогічного процесу у вищій школі.
4. Окресліть проблемне поле щодо визначення провідних категорій педагогіки вищої школи.
5. Проаналізуйте стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.
6. Покажіть динаміку реалізації положень Болонського процесу в системі вищої освіти України.
7. Доведіть доцільність реформування та модернізації вищої освіти в Україні за пріоритетними напрямами в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.
8. Розкрийте основні принципи управління сучасним закладом вищої освіти.
9. Проаналізуйте місце і роль дидактики як галузі педагогіки вищої школи.
10. Запропонуйте узагальнений огляд досвіду організації навчально-виховного процесу у вищій школі та запропонуйте потенційні можливості його вдосконалення.
11. Визначить основні функції та види діяльності викладача закладу вищої освіти.
12. Окресліть проблемне поле щодо визначення змісту освіти на ґрунті аналізу нормативних документів, що визначають зміст вищої освіти.
13. Доведіть значущість дотримання логічної послідовності при розробці навчальних планів, навчальних програм та навчальної літератури в системі вищої школи.
14. Узагальніть науково-педагогічні положення щодо визначення сутності процесу навчання у ЗВО та розкрийте системні взаємозв'язки в його структурі.
15. Проаналізуйте систему принципів навчання у закладі вищої освіти.

16. Узагальніть дидактичні вимоги до вибору методів навчання у закладі вищої освіти.
17. Узагальніть науково-педагогічний досвід щодо генези лекції як провідної форми організації навчального процесу у вищій школі та методики їх проведення.
18. Окресліть проблемне поле щодо визначення психолого-педагогічних вимог до проведення лекції у вищій школі.
19. Узагальніть науково-педагогічний досвід щодо організації та методики проведення семінарських занять як форми організації навчального процесу у вищій школі.
20. Узагальніть дидактичні вимоги до організації та проведення практичних занять у закладах вищої освіти.
21. Узагальніть науково-педагогічні положення щодо визначення сутності процесу консультування та здійсніть порівняльний аналіз видів консультацій.
22. Доведіть доцільність запровадження комплексних форм організації навчання у вищій школі та проаналізуйте їх потенційні можливості з урахуванням використання інформаційних технологій навчання.
23. Схарактеризуйте доцільність інтеграції освітнього процесу та педагогічної практики студентів на засадах компетентісного підходу.
24. Аргументуйте обґрунтованість потреби запровадження дистанційного навчання в системі освіти: соціально-економічна доцільність, сутність, умови ефективності.
25. Розкрийте діалектичні зв'язки форм, видів і методів організації науково-дослідницької роботи студентів у контексті формування дослідницьких компетенцій майбутніх фахівців вищої кваліфікації.
26. Доведіть значення оцінювання навчальних досягнень студентів, розкрийте функціональну роль оцінювання в контексті переорієнтації на компетентісно-орієнтовану освіту.
27. Проаналізуйте генезу можливостей контролю та самоконтролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів в умовах використання інформаційних засобів навчання та контролю.
28. Проаналізуйте систему модульно-рейтингового контролю на засадах порівняльного співставлення з іншими системами контролю знань .
29. Доведіть доцільність урахування психологічних особливостей студентського віку та наявності знань про типологію студентів у процесі оптимізації навчально-виховного процесу у вищій школі..
30. Окресліть проблемне поле щодо визначення критеріїв вихованості особистості.
31. Доведіть доцільність розвитку педагогічного менеджменту як сучасної теорії управління освітою.
32. Проаналізуйте систему управління вищим навчальним закладом. Визначте потенційні можливості її вдосконалення.
33. Узагальніть науково-педагогічний досвід щодо загальної характеристики принципів і функцій педагогічного менеджменту. Проаналізуйте специфічні особливості діяльності викладача ЗВО.
34. Доведіть домінантно-визначальну роль професійно-педагогічного спілкування викладача вищої школи у забезпеченні суб'єкт-суб'єктної взаємодії в системі «викладач-студент».
35. Доведіть значущість феномену педагогічної культури викладача вищої школи як ознаки його професійно-педагогічної компетентності.

## **6.5 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА**

*Основна:*

1. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. –6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
2. Васянович Г. П. Педагогічна етика : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2011. – 248 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2012. – 352 с.
4. Карапузова Н. Д. Основи педагогічної ергономіки : Навч. посіб. / Н. Д. Карапузова, Є. А. Зімниця, В. М. Помогайбо. – К. : «Академвидав», 2012. – 192 с.
5. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2010. – 200 с.
6. Теслюк В. М. Основи педагогічної майстерності : Навчальний посібник / В. М. Теслюк, П. Г. Лузан, Л. М. Шовкун. – К. : ДАККиМ, 2010. – 244 с.
7. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.
8. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2012. – 208 с.

*Додаткова:*

9. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. – К. : Кондор, 2008.
10. Земба А.Б. Проблема ефективного управління студентською групою / А.Б. Земба // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – №3. – С. 42-48.
11. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / Світлана Сергіївна Вітвицька. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006.– 384 с.
12. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Ленвіт, 2007.
13. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навч. посіб. / За ред. І.А. Зязюна, О.М. Пехоти. – К.: Вид-во А.С.К., 2003.
14. Савенкова Л.О. Професійне спілкування майбутніх викладачів як об'єкт психолого-педагогічного управління: Монографія. – К.: КНЕУ, 2005.
15. Яценко Е.Ф. Исследование ценностно-смыслового аспекта самоактуализации студентов / Е.Ф. Яценко // Вопросы психологии. – 2007. – №1. – 80-90

# 7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІКА»

Модулі	I		II		
Назва модуля	Загальні основи педагогіки вищої школи		Дидактика вищої школи		
Кількість балів за модуль	59		71		
Лекції (год.)	2	2	2	2	2
Семінарські заняття (б.)	11	11	11	11	11
Дати					
Теми лекцій	Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України	Управлінська структура ЗВО. Педагогічний менеджмент. Види та функції діяльності викладача вищої школи (наукова, викладацька, соціально-гуманітарна тощо).	Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі.	Принципи, методи та засоби навчання у ЗВО.	Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і вмінь студентів у ЗВО.
Теми семінарських занять	Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття	Управління закладом вищої освіти. Види та функції діяльності викладача вищої школи	Організація навчального процесу у закладі вищої освіти		
Самостійна робота	10 балів		10 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		
Підсумковий контроль (екзамен)					

**ДОДАТОК**  
**до робочої програми навчальної дисципліни**  
**Педагогіка і психологія вищої школи. Педагогіка**  
**для студентів**  
Спеціальності: 227 Фізична терапія, ерготерапія  
Освітній рівень: другий (магістерський)  
Освітньої програми: 227.00.04 Фізична терапія

**ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

**СЕМІНАР 1. Тема:** Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття

*План заняття*

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Болонський процес. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.

2. Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі.

3. Категорії педагогіки вищої школи. Методи педагогіки вищої школи.

II. Захист творчого проекту.

**СЕМІНАР 2. Тема.** Управління закладом вищої освіти. Види та функції діяльності викладача вищої школи

*План заняття*

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Організаційна та управлінська структура ЗВО.

2. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту.

3. Кафедра-основний підрозділ університету.

4. Основні завдання та функції діяльності кафедри.

5. Функції діяльності викладача вищої школи.

6. Основні види діяльності викладача вищої школи та їхні особливості..

7. Кафедра – основний освітньо–науковий підрозділ університету.

8. Система взаємовідносин на кафедрі та розподіл функціональних обов'язків.

9. Ієрархія взаємовідносин працівників у системі управління закладом вищої освіти.

*II. Захист творчого проекту.*

Рекомендована література

*Основна:*

1. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. – 6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>

2. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.

3. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. / Є. М. Хриков. - Вид. 2-ге доп. та доопрацьоване. — Х.: Знання, 2016. - Ч. 1. - 392 с.

*Додаткова:*

1. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С. 11 – 17.

2. Журавський В.С. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти. – К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка", 2003.

3. Кремень В.Г. Філософія освіти XXI століття // Освіта України. – 2002. – 28 грудня. – № 102 –103.

4. Хоружа Л.Л. Морально-етичні принципи та норми наукової діяльності викладача вищої школи // Вища школа.-2015.-№6.-С.9-19.

### **СЕМІНАР 3-5. Тема:** Організація навчального процесу у закладі вищої освіти

#### План заняття

#### I. Теоретична частина.

#### Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Закони та закономірності навчання.

2. Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Організація освітнього процесу.

3. Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.

4. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.

5. Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять.

6. Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота, вимоги до її організації.

7. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності.

8. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів.

9. Система діагностики знань і вмінь студентів у вищому навчальному закладі. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

#### II. Навчальна дискусія.

#### III. Захист творчого проекту.

#### Рекомендована література

#### Основна:

1. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. –6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2012. – 352 с.

3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.

#### Додаткова:

1. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. – К.: ВВП «Компас», 1997.

2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. – К.: Центр навчальної літератури, 2003.

3. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Ленвіт, 2007.